Kolozsvár,
1945 május 5
Szombat

Ára 30 lej = 1 pengő

VILÁGOSSÁG

II. ÉVFOLYAM | MINDENT A GYŐZELEMÉRT! | 104. SZÁM

Megérkeztek az első küldöttségek a Magyar Népi Szövetség országos kongresszusára

Vasárnap délután megkoszorúzzák Józsa Béla és Nagy József sirját

KOLOZSVÁR, május 4. Alig zajlottak le a májuselsejei ünnepségek s Erdély fővárosa máris uj közéleti eseményre készül. A Magyar Népi Szövetség országos kongresszusa nyilik meg hétfőn s az első kiküldöttek a Bánságból és Szatmár megyéből máris megérkeztek. Itt van már az eddig Brassóban székelt országos központi végrehajtóbizottság is, az élen Kurkó Gyárfás elnökkel. A kolozsvári és kolozsmegyei demokrata magyarság nagy előkészületeket tesz a Románia minden részéből érkező vendégek fogadtatására s a kongresszus méltó keretek közt való megtartására.

A központi végrehajtóbizottság részéről Bányai László és Csákány Béla dr. pénteken délután részletesen tájékoztatták a helyi rendezőséget a kongresszus munkatervéről. Az előkészitő értekezlet pontosan összeállitotta az egy hétig tartó országos kongresszus müsorát. Eszerint vasárnap reggel 8 órakor a farkasutcai székházban a központi intézőbizottság tart ülést a megyei titkárok bevonásával, s ugyanitt megkezdi müködését az igazoló bizottság is.

Vasárnap délelőtt 10 órakor Kós Károly az Erdélyi Nemzeti Muzeum épületében megnyitja a kongresszus alkalmából rendezett mezőgazdasági történelmi kiállitást, déli 12 órakor pedig az Egyetemi Könyvtár épületében nyilik meg az ugyancsak a kongresszus alkalmából szervezett kép-, könyv- és levéltári kiállitás az európai szabadságharcosokról. Itt László Gyula egyetemi tanár tart megnyitó beszédet. Délután 3 órakor a székházból a házsongárdi temetőbe vonulnak fel a kongresszus résztvevői, hogy az ország magyar népe nevében megkoszorúzzák Józsa Béla és Nagy József antifasiszta vértanuk sirját.

A kongresszust ünnepélyesen hétfőn reggel 8 órakor nyitják meg a Diákház nagytermében, a nagyközönség jelenlétében. Még aznap délelőtt megkezdődnek a kiküldöttek tanácskozásai is. Szerdán az erdélyi magyar irók nagyszabásu irodalmi estét rendeznek. Csütörtökön meghivott vendégek jelenlétében a gazdasági, jogügyi és közigazgatási kérdések, pénteken a közmüvelődési, iskolai és egyházi ügyek megvitatása kerül sorra. Este a Magyar Szinház ünnepi Móricz Zsigmond-előadást rendez a kongresszusi tagok tiszteletére.

A kongresszus zárógyülésére s az uj országos vezetőség megválasztására, szombaton kerül sor, s vasárnap, május 13-án délelőtt népgyülésre vonul fel Kolozsvár és Kolozsmegye magyar népe, hogy nyilvánosan hitet tegyen a Magyar Népi Szövetség demokratikus célkitüzései mellett. A népgyülés résztvevői ez alkalommal megkoszorúzzák Petőfi lakóházát s felvonulnak a Malinovszki-térre, ahol az Erdély szabadságáért elesett szovjethősök emlékmüveit koszorúzzák meg.

A kongresszus programját és célkitüzéseit pénteken este Balogh Edgár ismertette a Magyar Népi Szövetség helyi szervezői s a kolozsvári magyar intézmények vezetői előtt.

A hollandiai, dániai és nyugatnémetországi hitlerista hadseregek megadták magukat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Koppenhága, Rotterdam és Hága felszabadult

Dönitz tengernagy Norvégiába menekült

Meddig tarthat még? Meddig akadnak még félőrült hitleristák, akik még mindig nem látják be, hogy teljesen hiábavaló az ellenállás? Valószinünek látszik, hogy már csak egy-két napról, de az is lehet, hogy csak pár óráról van szó. A német katasztrófa beteljesedett. Dönitz már valahol Norvégiában bujkál. Hitler utóda, aki a német nép vezérének nevezi magát, távol Németországtól uszit ellenállásra.

Eközben a német összeomlás képe mind jobban kibontakozik. A „Vörös Csillag" cimü szovjet lap haditudósitói drámai képet festenek a német főváros pusztulásáról. A Friedrichstrassen — mondja a tudósitás — még gyalog is egyszerűen lehetetlenség közlekedni. A földalatti vasut beomlott s az utca burkolata belezuhant az üregbe. Az Unter den Linden is romokban hever. A Tiergarten lángokban áll. A hatalmas faóriások ropogva lángolnak és tövestől dőlnek ki. Hatalmas lánggal ég az uj birodalmi kancellária épülete és a légügyi minisztérium is.

A városban rengeteg a német menekült, a küföldi rabszolgamunkás és német katona. A szovjet hadsereg osztagai megkezdték a város utcáinak rendbehozatalát s erre a munkára kirendelték a berlinieket is. Több nagy élelmiszerközpontot állitottak fel s német hadifoglyok százait vezényelték a pékmühelyekbe.

A világsajtó és a diplomáciai körök élénken foglalkoznak Berlin elestével, amely a Vörös Hadsereg diesősöges győzelmeinek a sorozatához füződik, mint a legkimagaslóbb fegyvertény.

Dawis moszkvai nagykövet erről az eseményről igy nyilatkozott:

— Ha nem lett volna a Vörös Hadsereg, akkor ma már minden szabadságszerető nemzet sorsa meg volna pecsételve.

A Szovjetunió népei, amelyek pedig olyan leirhatatlanul sokat szenvedtek a hitlerista megszállás alatt, nem kivánják a nép pusztulását. Berlinben, a Vörös Hadsereg kiadásában megjelent a „Pravda" németnyelvü kiadása, „Die Wahrheit" cimen. A lap első számában irt vezércikk leszögezi, hogy a Szovjetuniónak ninesen szándékában rabszolgaságban tartani a németeket.

A keletről és nyugatról támadó szövetséges hadseregek kezet nyujtanak Németország szivében. Thomas Lyttle, a brit rádió tudósitója részleteket közöl az angol és a szovjet csapatok találkozásáról az Elba völgyéből. A tudósító elmondja, hogy a nagy találkozás a kis Weissmar városánál történt, néhány kilométerre a baltitengeri Rostocktól. A szovjet katonák kis fásorompót állitottak keresztbe az uton és e körül zajlott le a feledhetetlen találkozás a két nagy hadsereg tagjai között. Az angol ejtőernyős tisztek és katonák lelkesen fogtak kezet a vidáman mosolygó, barátságos szovjet bajtársakkal. Közben sürün kattogtak a fényképezőgépek s megörökitették a hadtörténelem nagy mozzanatát: két haderő találkozását Németország szivében. Ez a kép egyszersmind a hitleri Harmadik Birodalom végét is jelentette...

A londoni rádió tudósitója beszámol a Zsukov tábornagy és Hodges tábornok között az Elbánál történt találkozóról is. A két hadvezér találkozása ünnepélyes körülmények között ment végre. A katonák az Elbán átvezető hidat ünnepélyesen feldiszitették szovjet, angol és amerikai zászlókkal. A hid fölé táblát szegeztek ezzel a felirással: Éljen a szovjet-angol-amerikai barátság! Hodges több magasrangu amerikai tiszt kiséretében átment a hidon s több órán át tartózkodott Zsukov tábornagy főhadiszállásán.

A Vörös Hadsereg megtöri a csehszlovákiai és ausztriai ellenállást

Elfogták Berlin rendőrfőnökét

MOSZKVA, május 5. (Rádió.) A szovjet tudósító iroda május 4-i hadijelentése közli, hogy a II. fehérorosz arcvonal csapatai tovább nyomultak előre Wittenberg térségében s az elmult napon 22.000 hadifoglyot ejtettek és 240 repülőgépet zsákmányoltak. Az I. fehérorosz arcvonal csapatai Brandenburgtól délre nyomulnak előre s az elmult napon 23.700 hadifoglyot ejtettek és 57 repülőgépet zsákmányoltak. Berlinben a szovjet csapatok számos tábornokot, köztük Berlin rendőrfőparancsnokát, fogták el.

A IV. ukrajnai arcvonal csapatai a Nyugati-Kárpátokban nyomulnak előre, mig a II. ukrajnai arcvonal kötelékei Brünntől nyugatra folytatják támadásaikat. Mindkét arcvonal csapatai számos helységet foglaltak el.

Berchtesgaden, Innsbruck és Salzburg kapitulált

LONDON, május 5. (Rádió.) Az expedicios hadsereg főhadiszállásáról jelentik, hogy a dániai, hollandiai és északnémetországi hadseregek megadták magukat a 21. szövetséges hadseregcsoport parancsnokságának. A megadás május 5-én reggel nyolc órakor lép életbe. A megadás a Montgomery tábornagy arcvonalának nyugati szárnyára vonatkozik, miután a keleti szárnyon teljesen szétvertek minden ellenállást és az elmult napon több mint félmillió hadifoglyot ejtve, felvették az érintkezést a szovjet csapatokkal.

A német kapituláció vonatkozik Helgolandra és a friz szigetekre is. Az ujabb nagy német erőcsoport kapitulálása után már csak Norvégiában, Csehszlovákiában, Északausztria egy kis részében, valamint Jugoszláviában és Bajorországban és Szászország egy egészen keskeny terepsávjában van német ellenállás. A dániai és hollandiai német kapituláció két főváros, Hága és Koppenhága felszabadulását jelenti. Öt éves német megszállás után felszabadult Rotterdam, Európa harmadik legnagyobb kikötője is. Nem lehet tudni, hogy Dönitz vezértengernagynak, a hitleristák ujdonsült Führerjének volt e köze a kapitulációhoz, annyi azonban bizonyos, hogy hosszasan tárgyalt a dániai és norvégiai német katonai parancsnokokkal és polgári főbiztosokkal. Hirek szerint Dönitz Norvégiába menekült és ott szándékszik folytatni az ellenállást, egy olyan nép körében, amely szive mélyéből gyülöli a németeket.

Pénteken az éjjeli órákban beérkezett hirek szerint a német 9. és 12. hadseregek maradványai is megadták magukat a 9. amerikai hadseregnek. Ezek a csapatok Magdeburgtól keletre harcoltak. Ugyanesak az éjjeli órákban közölték, hogy amerikai kötelékek elfoglalták Berchtesgadent, Hitler egykori rezidenciáját.

A hamburgi rádió ismét megkezdte müködését. Rövid angolnyelvü bejelentés után németül olvasták fel Eisenhower tábornagy kiáltványát Hamburg lakóihoz.

Délen a 7. amerikai hadsereg elfoglalta Innsbrucket s gyors előnyomulással keresztül törve a Brenner-hágón, felvette az érintkezést az 5. hadsereggel. Más amerikai kötelékek már csak 8 kilométerre vannak Linztől. A franciák elérték Liechtenstein határát. Csehszlovákiában az amerikaiak Pilsen felé nyomulnak előre. A déli terepzsákban tegnap 14 német tábornok adta meg magát, mig északon Montgomery hadseregcsoportja előtt 40 német tábornok kapitulált.

Salzburg, amelyben napok óta leirhatatlan pánik uralkodott a német csapatok fosztogatása miatt, feltétel nélkül megadta magát. A péntekre virradó éjjel egész Salzburgot kivilágitották, mintegy jeladásul, hogy a város nem védekezik a repülőtámadások ellen.

A hadihelyzet és a világpolitika utolsó 24 órája

A teljes összeomlás szakaszában

LONDON, május 4. (Rádió). A különböző arcvonalszakaszokhoz beosztott haditudósitók egybehangzó jelentései szerint a német ellenállás mindenütt a teljes összeomlás szakaszában van. Speer náci-vezér már beismerte a teljes katonai vereséget s ehhez a megállapitáshoz ujabban csatlakozott Frank, „teljhatalmu megbizott", a Csehszlovákiában gyászos emlékü hirhedtséghez jutott másik náci-főkolompos is, aki rádióbeszédében drámai hangon jelentette be, hogy: „Sorsunk irányitása többé nincs a kezünkben..." Frank ezután jelentette be, hogy Prágát „kórházvárossá" nyilvánitja. Azt is közölte, hogy „Cseh- és Morvaország politikai közigazgatását átszervezik s követik Dönitz tengernagyot." Arról azonban nem adott felvilágositást, hogyan képzelik az „átszervezést", s főleg hogyan követik Dönitz tengernagyot, aki jelenleg — a náci-kormány még megmaradt tagjaival együtt —, szintén Koppenhágában tartózkodik, elkerülhetetlen sorsára várakozván.

Fiume és Póla felszabadult

BELGRÁD, május 4. (Rádió). Titó marsall szabadságharcos csapatainak iendületes előretörései nyomán egymásután szabadulnak fel a megszállás alatt volt területek.

Titó marsall főhadiszállásáról csütörtökön este jelentették, hogy a jugoszláv csapatok bevonultak Fiumába és Pólába, s rövid pár óra leforgása alatt a két nagy kikötővárosi teljesen megtisztitották az ellenségtől. Ezzel Isztria egész területe felszabadult.

Egymásután esnek el a nagy német kikötők

LONDON, május 4. (Rádió). A Schleswig-Holstein tartomány nagyrészének elfoglalása után a brit előőrsök átlépték a dán határt és széles szakaszon, legyezőszerüen vonulnak tovább észak felé. A német északi arcvonal összeomlására jellemző, hogy a dániai német adóállomásokon át már Kielt és Flesburgot is nyilt várossá nyilvánitották. E két nagy német kikötővárosnak az elestét a legujabb hadijelentés már közölni fogja.

Pénteken reggel érkezett jelentés közölte, hogy Németország területén megszünt minden szervezett ellenállás. Az északi szakaszon két német hadsereg összesen 150.000 embert vesztett, s a foglyok száma meghaladja a félmilliót. A foglyok között 20 tábornok van. Még számos tábornok ajánlotta fel embereivel együtt megadását, de ezek az ugynevezett Visztulai-csoporthoz tartoznak és a szovjet haderők elől menekültek el, s minthogy néhány egységük még harcban áll a szovjet erőkkel, az angol—amerikai parancsnokság szolidaritásból nem fogadta el a megadásra vonatkozó ajánlatot.

Az 1. és a 2. német páncélos-hadsereg maradványairól van szó, amelyek semmiképpen nem akarják letenni a fegyvert a szovjet csapatok előtt. Tudják, hogy milyen szörnyü bünöket követtek el a megszállás idején és azt is tudják, hogy a szovjet szabadságharcosok semmit sem felejtettek el.

Hamburgnak, Németország második legnagyobb városának, a világ egyik legnagyobb kikötőjének a megadása után Wolff tábornok helyőrség-parancsnok maga vezette be Montgomery csapatait a városba. A kaszárnyákban a német zászlóaljak letett fegyverrel várták a bevonulást. A lakosság minden épületre kitüzte a fehér zászlót.

Több kilométer hosszu német hadifogolyoszlop Berlin utcáin

LONDON, május 4. (Rádió). A haditudósitók részletes jelentéseket közölnek a szovjet csapatok hősies harcairól Berlinben, amelyek gyors ütemben a német imperializmus fő fészkének a teljes kifüstölésére vezettek. Miután elcsendesedett a harci zaj, a várost megtisztitó szovjet örsök még további 134.000 német katonát fogtak el. Legnagyobb részük földalatti rejtekhelyeken bujt el. Több kilométer hosszuságu oszlopok menetelnek az utakon: német tisztek és legénység. A foglyok borotválatlanok, piszkosak, teljesen le vannak rongyolódva és rengeteg tiszt egyenruhájáról hiányzik a rendfokozatot jelző vállrám. A foglyok arcán iszonyu félelem tükröződik.

A fogolycsoportokban őszhaju, fehérszakállu Volkssturm-embereket és mundérba bujtatott iskolásfiukat lehet látni.

A német polgári lakosság sorban áll és élelemre vár. A polgárok meg se fordulnak a fogoly katonák után, rájuk se hederitenek.

Az ipari negyedekben szörnyü pusztitás nyomai láthatók. A szövetségesek bombavetői alapos munkát végeztek.

Kézrekerült Ottó Krieg is, a hirhedt propagandista. Krieg néhány nappal Berlin lerohanása előtt a Angriffben még azzal hetvenkedett hogy Berlin védelmi övezete áttörhetetlen és „itt fordul meg a háboru helyzet, akárcsak Sztalingrádnál". Azóta Berlin nincs többé és Hitler kancelláriája is romokban hever. A romok között kutatnak az öngyilkos náci-vezérek holttestei után...

Alexander tábornok utolsó hadijelentése

LONDON, május 4. (Rádió). Alexander tábornok, a földközitengeri szövetséges haderők főparancsnoka csütörtökön este bocsátotta ki a diadalmas olaszországi hadjárat befejezéséről szóló utosó hadijeentését. A jelentés hangsúlyozza, hogy most már nincs más hátra, mint elfogni a fegyvereiktől megvált egymillió német katonát és megkezdeni a nagy felszerelések leltározását.

A szocializmus árulója

Külpolitikai rovatvezetőnk irja: Benito Mussolini igen nagy előszeretettel fényképeztette magát. Derüsen, magabizóan mosolygott a fényképezőgépbe. Szerette, ha lába előtt kushadó tigrissel fényképezik, lóháton kivont karddal, vagy amint ezernyi tömeg előtt szónokol. Ő volt az erős ember, azaz hogy játszotta az erős ember szerepét. Mindenütt megjelent fölényes mosolyával, romantikus egyenruhájában és szónokolt, szónokolt. Mert ez volt az egyetlen, amihez igazán értett. Paul Boncour volt francia külügyminiszter operett-diktátornak nevezte s valóban volt abban valami operettszerüség, amint feketeingesei között felvonult, akár egy operettprimadonna a görlök között. Csakhogy

a Mussolini-operett keserves és véres valóság volt

az olasz nép számára. Kemény antifasiszta harcosok, megalkuvást nem ismerő munkásvezérek véreztek el ebben az operettben s az olasz nép, miután több mint két évtizeden át szipolyozták és sarcolták, a hitlerizmus oldalán a legszörnyübb katasztrófába szédült, ahonnan csak nagy nehézségek árán szabadulhat ki.

Benito Mussolini egyéniségének legjellemzőbb vonása az, hogy áruló volt. 1883-ban született Predappio községben. Apja kovácsmester volt, ő maga tanító lett s a szocialista párthoz csatlakozott. Ellentétbe került a hatóságokkal s 1901-ben Svájcba menekült, ahol egy ideig kőmüves munkát végzett. Hazatérése után szocialista párttitkár lett, majd a milanói „Avanti" pátlap szerkesztője.

1915-ben elárulta a pártját s Popolo d'Italia néven lapot inditott, amelyben szélsőséges, uszitó nacionalista hangot ütött meg. Olaszország háborubalépése után a frontra került s megsebesült. A háborut követő időket és alkalmakat kihasználva, szervezkedésbe kezdett. Az egyre erősödő forradalmi szocialista megmozdulásoktól rettegő nagytőke minden eszközzel támogatta a Mussolini-féle reakciós mozgalmat, ettől remélte az elnyomott olasz dolgozó tömegek további igában tartását. A gyenge, ide-oda ingadozó s az olasz nép életébe szervesen bele nem illeszkedő demokratikus kormányok alkalmatlanok voltak a terror eszközeivel dolgozó fasiszták megfékezésére. A közigazgatás és a hadsereg, sőt maga a király is a fasiszták oldalára állt. Igy következhetett el a hirhedt, később hőstetté dagasztott „Marcia su Roma" a feketeingesek tüntető menete Róma felé. Ez jellegzetesen álforradalmi lépés volt, mert hiszen akkor Olaszország összes hatalmasságai, a hadsereg, a nagytőke, a földbirtokos osztály és maga a király is a fasizmust támogatta. Nem is volt az egész „Marciá"-nak mindössze egyetlen áldozata, az is gutaütést kapott.

Mussolini 1922 október 28-án vette át a kormányhatalmat, Capo del Governo (kormányfő) cimmel s teljhatalommal irányitotta az olasz életet. Természetesen ez a teljhatalom azt jelentette, hogy teljes mértékben kiszolgálta a nagytőke és reakció érdekeit. Feketeingesei pedig,

mint valami fekete ítélő

ellepték egész Olaszországot. A városok és községek élére fasiszta despoták kerültek, akik középkori olasz kisfejedelmek módján követték el egyik törvénytelenséget a másik után, fosztogattak, raboltak, harácsoltak. A szenvedő az olasz munkás és az olasz földmüves volt, mert hiszen a jóltáplált s állig fegyveres fasiszta terrorcsapatok ellen mozdulni sem mertek. S hogy a munkásságot teljesen háttérbe szoritsa s minden megmozdulását lehetetlenné tegye, Mussolini megalkotja a „Carta del Lavoro"-t, a munka alkotmánylevelét, amint hangzatosan nevezték. Ez lényegében nem volt más, mint a munkásosztály teljes kiszolgáltatása a nagytőkének.

Mussolini, a szocializmus árulója „fényes" pályát futott be. Duce, azaz hercegi cimet kapott s az olasz király ünnepi külsőségek között „unokatestvérévé" fogadta. Amikor elég szilárdnak érezte a talajt lába alatt, nekikezdett háborus tervei kiépitésének. Mert a fasizmus, mint rablóimperializmus, a végső célnak a háborut tekintette. „Periculoso vivere" — veszélyesen élni! — adta ki Mussolini a jelszót s ezzel tudatosan a halálra és pusztulásra nevelte az olasz ifjuságot. Mussolini a kezdet kezdetétől tudatos imperialista volt, a háborut nemcsak elkerülhetetlennek tekintette, de mindent meg is tett, hogy siettesse kitörését.

1935-ben hóditó háborut indit Abesszinia ellen. Szakit a Népszövetséggel és a demokráciákkal s egyre szorosabb szövetségbe fonódik a hitlerista Németországgal. A hitlerizmus fellörése után kialakulnak a második világháboru szembenálló táborai. Mussolini természetesen Hitler mellett áll, bár egészen alárendelt szerepet játszik a német führer mellett. Minden háborus propaganda és katonai csinnadratta ellenére Olaszország gyöngén van felkészülve a háborura.

A fasiszta rablógazdálkodás

legyöngitette az országot, az olasz nép egyre jobban gyülöli elnyomóit, sőt még saját pártjában is erős ellenzéke van. 1939-ben Mussolini nem is meri háboruba vinni népét s csak a Wehrmacht franciaországi sikerei után üzen hadat, amikor már ugy hiszi, csak a zsákmányon kell osztozni.

Mussolini azonban keservesen csalódik. Afrikában egyik vereség a másik után éri a fasizmust. Elvész Szomál föld, Abesszinia s bár a német Rommel kétségtelenül igen tehetséges tábornok volt, ő sem tud ellenszert találni az előre törő angolszászokkal szemben. Aztán elvész Libya is.

Mussolini még egyszer kiáll a szónoki emelvényre s bejelenti: „Vinceremo", győzni fogunk. Ehelyett azonban ujabb sulyos vereségek érik. Elvész, majdnem puskalövés nélkül, Pantelleria, a földközitengeri támaszpont, majd Sziciliában omlik össze az olasz fasiszta hadsereg védelmi rendszere. Az olasz katonák seregestől, minden ellenállás nélkül adják meg magukat. Nem hajlandók Mussoliniért és rablóbandájáért harcolni.

1943 nyarán már saját alvezérei és cinkosai sem hajlandók tovább együttmüködni vele. A fasiszta alvezérek magukhoz akarták ragadni a hatalmat, de Badoglio katonai klikkje erősebbnek bizonyult s szinte huszonnégy óra alatt, a német parancsnokság és a Gestapo orra előtt széiverte a fasiszta miliciákat. Mussolini fogságba kerül.

Ezzel tulajdonképpen véget is ért a „Duce" élettörténete. Ami ezután következett, romantikus kiszabaditása és szánalmas északolaszországi „uralma" a német parancsnokság árnyékában, szinte emlitésre sem érdemes.

Befejezésül iktassuk ide nehány nappal ezelőtt történt elfogatásának és kivégzésének hiteles történetéről szóló jelentést.

*

Igy végezték ki

RÓMA, május 4. (Rádió.) Az olasz lapok első oldalon, részletesen beszámolnak az olasz fasizmus levitézlett vezérének, Mussolininek elfogatásáról és kivégzéséről. A „Duce", amikor az északolaszországi német védelmi rendszer összeomlott az angolszász hadseregek és a partizánok támadásai nyomán, menekülni akart. A Como-tó partján lévő menedékhelyéről a svájci határ felé igyekezett. Hogy elkerülje a partizánok figyelmét, német egyenruhát öltött magára s arannyal és ékszerrel zsufolásig megtöltött bőröndjeivel felkapaszkodott egy német gépkocsira. A szabadságharcosok azonban körülkeritették a visszavonuló német gépkocsioszlopot s a foglyok összeterelésénél nyomban felismerték Mussolinit, bár az mindenképpen igyekezett elrejtőzni az egyik gépkocsi mélyén. Végül engedett a felszólitásnak és magasraemelt karokkal kiszállt.

Mussolini, aki annyi éven át olyan tüzzel hirdette a bátorság és veszély szükségességét, most remegett és halk hangon könyörgött, hogy ne itélkezzenek fölötte, hanem állitsák majd később biróság elé. A szabadságharcosok azonban nem engedtek és Giulino de Massagno községbe kisérték, ahol összeült a népbiróság. A tárgyalás rövid volt. Mussolini politikai perében már régen itélt az olasz nép. Az itélet is csak egy lehetett: halál.

Április 28-án délután négy óra tiz perckor sorbaállitották Mussolinit és cinkosait a kivégzőhelyen. Az itéletet végrehajtó partizánosztag a hátuk mögött állott fel. Az árulók nem érdemlik meg, hogy szemtől-szembe, férfiképpen fogadják a halált.

A holttesteket Milánóba szállitották s ott a Locatto-téren tették közszemlére. Ott hevernek az olasz nép árulói, akiket Mussolinivel együtt ért el a jogos büntetés: Pavolini propaganda miniszter, Carlo Scorza miniszter, Achille Starace, a fasiszta párt titkára. S ott fekszik Clara Petacci is, Mussolini barátnője.

Az emberek végeláthatatlan tömege özönlik a holttestek előtt, hogy kifejezze gyülöletét a fasisztákkal szemben, átkozva azokat, akik nyomorusságba és pusztulásba döntötték az olasz népet.

Mindennemü
kereskedelmi áruszállitást
Nagyvárad és Bukarest között vállal az
„EXPRESS"
szállitási vállalat.
Iroda: Horea-ut 34. Telep: Szent István-ut 33—35. Telefon: 474.

Május 14-én ül össze a bukaresti néptörvényszék

Az elsőrendü vádlottak között szerepelnek az odesszai vérfürdő tettesei

BUKAREST, május 4. (Rádió.) Pătrăşcanu igazságügyminiszter pénteken minisztertanács elé terjesztette azt a törvényrendeletet, amely a háborus bünösök megbüntetéséről szóló törvény 8. szakasza alapján végrehajtási utasításokat tartalmaz az elsőrendü vádlottak néptörvényszék előtt történő felelősségrevonásáról.

A néptörvényszék Bukarestben május 14-én ül össze első izben és megkezdi az elsőrendü vádlottak bünperének tárgyalását. Az igazságügyminiszter részéről jóváhagyás végett előterjesztett végrehajtási utasításhoz csatolva van a vádlottak névsora is. Valamennyiük ügyében három hónapon át szünet megszakitás nélkül folytatták a vizsgálatot és hiteles tanuvallomások, tárgyi bizonyitékok és egyéb bizonyitó körülmények alapján készitették el a vádiratot.

Pătrăşcanu a törvényrendeletről adott részletes tájékoztatójában hangsulyozta, hogy a néptörvényszéket nem a vak megtorlás fogja vezetni itélkezéseiben. Mindegyik vádlottnak joga van védőt fogadnia és a népbiróság a vádpontok részletes letárgyalása után az osztó igazság szellemében hozza meg döntéseit.

Az elsőrendü vádlottak névsorában Macici Nicolae tábornok, az odesszai vérengzés értelmi szerzője a listavezető. Rajta kivül még négy tábornok neve szerepel a névsorban. Több ezredesen, csapattiszten, altiszten és csendőrtiszteken kivül főszolgabirók, tanitók és más hivatalnokok is néptörvényszék elé kerülnek. Az elsőrendü vádlottak között szerepel két volt zsidó munkaszolgálatos is.

A május 14-i tárgyalásnak összesen 34 vádlottja lesz.

Most először nem okoz könnyeket a nemzetiségeknek Máramaros felszabaditása

— jelentette ki Luka László Máramarosszigeten tartott nagyjelentőségü beszédében

MÁRAMAROSSZIGET, május 4. Máramaros megye beillesztését Románia közigazgatásába sok viszontagság előzte meg. A felszabaditó Vörös Hadsereg nyomában Máramaros megyében is feltünt ek Maniu pribékjei, akik garázdálkodásukkal, szörnyü terrorjukkal általános bizalmatlanságot keltettek a lakosságban.

Groza Péter kormányrajutása Máramaros megyében is lényeges változást hozott. A megye lakosai visszakapták nyugalmukat, lelkükben a fasizmus okozta félelmet felváltotta a demokrata Groza-kormányba és Románia demokratikus átalakulásába vetett bizalom. Igy vált lehetővé, hogy Sztalin marsall engedélyével Máramaros megyében is bevezethették a román közigazgatást. Nyomban megalakult itt is az Országos Demokrata Arcvonal és kijelölte a megye és a város közigazgatási vezetőit. A főispáni tisztséget dr. Chitta Gyula, az Ekés Front kipróbált tagja kapta, mig alispánnak Bocotei Todort nevezték ki. A hivatalok átvétele után az Arcvonal máramarosszigeti központja népgyülést rendezett a Főtéren amelyen részt vett a környező falvak népe is. A népgyülésen Luka László, az Országos Demokrata Arcvonal főtitkára szólott Máramaros megye lakosságához a román közigazgatás Máramarosba való beiktatása alkalmával.

— Máramaros felszabadulása — mondotta egyebek közöt t nagyhatásu beszédében Luka László — most először nem okoz könnyeket és vért a többi nemzetiségeknek, mert velünk együtt azok is felszabadultak és minden együttélő nép tisztességes elemei velünk teljesen egyenlő jogokat fognak élvezni. Szabad és demokratikus országunkban mindenki együtt kell hogy müködjék a fasizmus maradékainak a kiirtásán, bármilyen nemzetiséghez tartoznak is ezek a sötét fasiszta bérenc-elemek, akik éket verve a nemzetiségek között, a Vörös Hadsereg háta mögött az ellenség érdekeit képviselik.

— Támogassuk a Vörös Hadsereget és a Román Hadsereget, hogy minél előbb végleges győzelmet arathasson a közös ellenség fölött. Támogatni kell a nép kormányát, mert ez a kormány az összes társadalmi rétegeit nemzetiségre való tekintet nélkül képviseli. Dolgoznunk kell, hogy egy boldog, megelégedett, szabad, gazdag Romániát teremtsünk magunknak — hangsulyozta Luka László hatalmas lelkesedést kiváltó beszédében.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jugoszlávia felszabaditásában magyar csapatok is résztvettek

Önkormányzatot kapott a soknemzetiségü Vajdaság

TEMESVÁR, május 4. Az ujságok napihireiből tudjuk, hogy a Jugoszláv Nemzeti Felszabaditó Hadsereg a Vörös Hadsereg segitségével már néhány hónappal ezelőtt felszabaditotta a fasiszta elnyomás alatt három évig szenvedett Vajdaságot. Magyarok számára nem érdektelen, hogy mi történik szomszédállamunkban, Jugoszláviában, főképpen pedig magyar demokrata hazafiak számára, akik kezdettől fogva csodálattal adóztak a jugoszláv partizánok legendás felszabaditó mozgalmának.

Bevalljuk, hogy az első időben bizony szorongással gondoltunk a bácskai és bánsági magyarokra. Féltünk, hogy a három év alatt elkövetett fasiszta rémtettekért majd a vajdasági parasztnak kell véres árat fizetni. De minél több hir érkezik hozzánk, annál nagyobb örömmel vesszük tudomásul, hogy Tito tábornagy Jugoszláviája nem azonos a nemzetiségeket elnyomó reakciós 1941 előtti Jugoszláviával.

Tito tábornagy a nemzetiségi kérdésről

Az eddig hozzánk érkezett hirekből megtudjuk, hogy a szövetségi alapon megszervezett uj Jugoszláviának a Vajdaság önkormányzatu tartománya lesz, tekintettel soknemzetiségü lakosságára.

„A különféle nemzetiségek kérdése könnyen és általános megelégedésre csak ugy oldható meg, ha maga a nép oldja meg. Ezt a jogot pedig minden nép maga szerzi meg népfelszabaditó háborunkban", — irja Tito tábornagy a nemzetiségi kérdésről szóló cikkében. A magyar nép öntudatos fiai felismerték az ebben rejlő igazságot és fegyverrel a kezükben harcoltak saját tisztjeik vezetésével a Petőfi-dandár soraiban Jugoszlávia és szükebb hazájuk, a Vajdaság felszabaditásáért.

Ma már a Vajdaságban helyreállt a polgári közigazgatás. A hatalmat ideiglenesen a Vajdasági Antifasiszta Felszabaditó Tanács gyakorolja, helyi tanácsok utján. A tanácsokban a magyar nép képviselői arányosan vesznek részt. Mindez nem jelenti azt, hogy a háborus bünösöknek megbocsátottak volna Jugoszláviában. Az ott megjelenő lapokban állandóan olvashatjuk a Népbiróságok itéleteit, amelyek egyaránt sujtják a fasisztákat és azok kiszolgálóit, bármely néphez is tartoznak.

A Vajdaságban megindult a magyar kulturélet is. Magyar néplap jelenik meg „Szabad Vajdaság" cimen.

A magyar iskolák és kulturegyesületek is megkezdték müködésüket. Kezünkbe került a „Szabad Vajdaság" kiadásában Ujvidéken megjelent magyar Népnaptár. Cikkei között számos magyar vonatkozásu van. Például Veszelinov Jován-Zsárkó, a vajdasági Egységes Népfelszabaditó Arcvonalról szóló cikkében többek között ezt irja:

„Amikor bánáti hadseregünknek toboroztunk, egyetlen faluban 200 magyar jelentkezett a néphadseregbe. Az ilyen magyarok ellen nincs és nem is lehet semmi kifogásunk. Együttműködünk és minél jobb kapcsolatokat kivánunk velük. A Bácskában a magyar kisebbség soraiból sokan résztvettek a szerb nép legyilkolásában. De nem minden bácskai magyar vett részt ezekben az öldöklésekben. Öt antifasiszta közül, akiket Noviszádon felakasztottak, négy magyar volt. A magyarországi arcvonalon vajdasági brigádjainkkal egy bácskai magyar brigád is harcolt Szálasi és Hitler bandái ellen.

Szabadságharcosok kézfogása

Végül pedig Gyilasz Milovant idézzük, aki „Politikánk lényege: a népek testvérisége" cimü cikkében a következőképpen vélekedik a magyarokról:

„Nem véletlen, hogy egy év előtt magyar zászlóaljat szerveztünk Szlavóniában. Nem lehet minden magyart felelőssé tenni Szálasi bünteiért. Fasiszta gonosztevők és hóhérok a szerbek és horvátok, a szlovének és és montenegróiak között is akadnak. Vajjon Mihajlovics Drázsa csetnikjei, vagy Pavelics usztasái — akik ezer és ezer szerbet és horvátot megöltek — jobbak a magyar nyilaskeresztesekné? A gonosztevőket, akik kezüket az ártatlan nép vérével bemocskolták, meg kell büntetni, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzetiségüek. A nemzetiségeket be kell vonni a fasizmus elleni küzdelembe, Jugoszláviát hazájukká tenni és életüket hozzákötni minden tekintetben.

Ezek a megnyilatkozások, amelyek felelős helyről, az uj Jugoszlávia vezetőitől származnak, biztositékai annak, hogy a magyarság helyzete Jugoszláviában olyan, mint amilyen csak egy ideális alapokon megszervezett, a mások szabadságát tiszteletben tartó szabadságharcosok által megteremtett demokratikus országban lehet.

Szentimrei Jenő,

a Józsa Béla-Athenaeum elnöke ismerteti célkitüzéseit

KOLOZSVÁR, május 4. A Józsa Béla-Athenaeum, Erdély egyik vezető közművelődési intézménye tudvalevőleg még a kisebbségi időkben alapitott Munkás-Athenaeum szervezetére épült. S amikor 1944 őszén az uj korszak feltámasztotta tetszhalotti állapotából, a régi célkitüzésekkel indult el uj pályáján. Mik is voltak ezek a célkitüzések? A népi tömegek müveltségének emelése, olvasó-kedvük fokozása, szinjátszó és zenei hajlamok ébrentartása.

Az eltelt félesztendő lázas, sokirányu munka jegyében telt el. Ezalatt nemcsak Kolozsvár, hanem egész Erdély, sőt az ókirályság is megismerte és szivébe zárta azt az intézményt, mely számtalan kulturális előadásával, értékes könyvek kiadásával és terjesztésével, valamint a fáklyásággal tette nevét népszerüvé. Vezetőit a kötelesség egymásután másfelé szólitotta vagy — mint Déri-Deheleanu esetében — egyenesen a halál ragadta el munkahelyéről. Igy vált esedékessé, 1945. tavaszára, a vezetés uj erőkkel való ellátása.

Szentimrei Jenő hazajövetele hamarosan megoldotta az uj vezetés körül vajudó kérdéseket. Mint a munkás- és parasztszinjátszás régi szakembere, szavalókórusok szervezője és betanitója s ezenfelül európai távlatokat szem előtt tartó iró: Szentimrei Jenő erre a tisztségre valósággal predesztinált. Személye a Józsa Béla-Athenaeum zavartalan munkájának és továbbfejlesztésének eleven biztositéka.

Tegnap, csütörtökön délután, a Józsa Béla-Athenaeum vezetőségi értekezletén immár elnöki minőségében ismertette a megjelent vezetőségi tagok és a sajtó képviselői előtt a Józsa Béla-Athenaeum eddigvaló munkásságát és jövendőbeli törekvéseit. Mindenekelőtt elismeréssel adózott munkatársainak, akik az elmult hónapokban fáradhatatlanul dolgoztak a közművelődés emelésén, a helyes politikai öszön fejlesztésén, majd rátért a közelesen megvalósuló tervekre. Bejelentette, hogy már a közeli napokban megtörténik a munkás kölcsön-könyvtár felállitása, valamint egy munkás-mükedvelő tanfolyam létesitése. Ez utóbbi kérdést Kolozsvár legkiválóbb szinházi szakértőivel, előadó- és zeneművészeivel beszélte meg. — A cél világos — mondotta —: a jövő szinpadi utánpótlásának biztositása, melynek magából a munkásságból kell kikerülnie.

Ezután rátért a Józsa Béla-Athenaeum ama munkásságának ismertetésére, mellyel az intézmény tán a legtöbb elismerést és hálát érdemelte: a könyvkiadás eddigi s ezután való programjára.

— Könyvkiadó szakosztályunk — mondotta — Szabédi László irótársam és Jordáky Lajosné szakszerü vezetése alatt már eddig is számottevő eredményeket mutathat fel. Kiadványai átlag 5000 példányban kerültek forgalomba és a legtöbb közülük máris utolsó példányig elfogyott. Most már megvan a lehetősége annak, hogy tervbevehessük erdélyi és magyarországi irók rendszeres kiadását. Közeli megvalósulás előtt áll egy nagyobbszabásu orosz klasszikus-sorozat megindítása, amely Puszkintől Gorkij-ig öleli fel az orosz irodalom legnagyobbjainak egy-egy reprezentáns alkotását. Szó van természetesen modern orosz irók kiadásáról, nemkülönben a román szociális és népi irányu irodalom legjava termékeinek magyar forditásban való megismertetéséről is, végül egy tudományos könyvsorozatról, melynek anyagát elsősorban a magyar egyetem körül csoportosuló kiváló fiatal tudósoktól várjuk.

Majd a zenei és képzőművészeti szakosztály feladatait ismertette.

— Szeretném kiadni a jelszót — emelte fel a hangját —: épitsük ujjá Kolozsvárt! Gondoljunk rá már most és gondoljanak erre különösen a szakemberek, milyen hatalmas a járó városunk dalosra, vétegeinkre, mennyi cukrászüzem, mennyi otthonosabb és esztétikusabb kávéházat igényelnek!

Ez az utolsó mondat legfőbb bizonyítéka annak, hogy a Józsa Béla-Athenaeum és elnöke valóban kiváló szervezési alkotó erejét épitő munkára jellemző fáradhatatlan lelkesedéssel és hősiességgel szolgálja a szavakban, s sokszor elhomályosult kutatók sötétjébe és szellemi vagyonvesztésbe szorult társadalmi osztályérdekeit, melynek áldozatából és erejéből ennek az intézetnek élete kibontakozik.

HIREK

Két kiállítás nyilik meg vasárnap

KOLOZSVÁR, május 4. A Magyar Népi Szövetség vasárnap megnyiló országos kongresszusa alkalmából két tanulságos kiállítás nyilik meg.

Vasárnap délelőtt 10 órakor az Erdélyi Muzeumban (Bástya-utca 2 II. emelet) a mezőgazdasági munkatechnika fejlődését bemutató kiállítás megnyitására kerül sor. Ez a kiállítás a kőkorszakbeli eszközöktől egészen a modern mezőgazdasági gépekig mutatja be a mezőgazdasági termelőeszközök haladását és különösen földmivesek számára tanulságos.

Vasárnap délben 12 órakor az Egyetemi Könyvtár kiállitási termében is érdekes kiállítás nyilik meg „Európai szabadságharcok és forradalmak" cimen. Az érdekes anyagot az Erdélyi Muzeum Egyesület könyvtára és levéltára szolgáltatta.

A két kiállítás iránt városszerte nagy az érdeklődés.

*

Tájékoztató a lakáskataszteri lapok beadásáról. A kolozsvári Lakáshivatal a következőket hozza az érdekeltek tudomására: Ha a háztulajdonos saját házában lakik, ugy a nyomtatvány 7. pontját éppen ugy kitölteni tartozik, mint a főbérlő. Iparos, kereskedő, orvos, mérnök, ügyvéd, tanitó stb., ha hivatását lakásán gyakorolja, ezt a megjegyzési rovatban tüntesse fel. Minden utca lakásait az előre megállapitott napon kell bejelenteni, hogy ugy a hivatal munkáját, mint a közönség torlódását elkerülhessük. Az ürlapok beszedése érdekében a kerületi kirendeltségek vasárnap kivételével mindennap, a hivatalos órák alatt, szolgálatot tartanak. A lapok beszedésének sorrendje a következő: Szombat, május 5: I. ker. Berde Mózes és Bethlen-utcák. II. ker. Attila, Ács-utcák. III. ker. Bagoly, Bakamál-utcák. IV. ker. Állomás, Árpád-utcák. V. ker. Benkő József, Bessenyei-utcák. VI. ker. Cenk, Déli-utcák. Hétfő, május 7: I. ker. Bocskai, Bólyai-utcák. II. ker. Árva, Ásó-utcák. III. ker. Ágoston, Balaton-utcák. IV. ker. Átjáró, Badacsony-utcák. V. ker. Cserkész, Csengeri Antal-utcák. VI. ker. Damjanich, Déliháb-utcák. Kedd, május 8: I. ker. Brassai, Buza-utcák. II. ker. Barátok, Barcsai-utcák. III. ker. Bánk-bán, Berek-utcák. IV. ker. Barabás Miklós, Baross-tér, V. ker. Előd és Etelköz-utcák. VI. ker. Bánság és Csorgó-utcák.

A termés azé, aki a magot bevetette. Bukarestből jelentik: A földmüvelésügyi minisztérium tájékoztatót adott ki a földreformtörvény végrehajtásával kapcsolatban. Ha a régi tulajdonost megillető törvényes részt földmüves vette igénybe s azt a részt be is vetette, az esetben a bevetőnek jogában áll a termést betakaritani. Csak a termelés betakarítása után köteles tehát a földet, mint a törvény végrehajtása után a régi tulajdonosnak meghagyott részt, annak visszaadni.

Felfüggesztették a textiláruk zárolásáról szóló rendeletet. Bukarestből jelentik: A közélelmezési minisztérium államtitkára előtt a textilipari vállalatok képviselői kötelezettséget vállaltak arranézve, hogy a textiltermelés felét a minisztérium rendelkezésére bocsátják. A minisztérium o készletből akarja ellátni — hatóságilag megállapitott áron — textiláruk-kal a munkásságot, a köz és magánalkalmazottakat, a szakszervezeteken és a szövetkezeteken keresztül. A textilipari vállalatok kötelezettsége alapján a minisztérium — ujabb rendelkezésig — felfüggesztette a textiláruk zárolását.

Différia elleni oltás a Papp-utcai elemi iskolában. A Papp-utcai elemi iskolában vasárnap reggel 8—12 óráig diftér a elleni védőoltások lesznek. Ugyanakkor átvehetik bizonyitványaikat azok a szülők is akiknek gyermekei a harmadik différia-ellenes védőoltásban részesültek.

Hetvenhárom hadifogoly üzen hozzátartozóinak

A Magyar Népi Szövetség állomási kirendeltsége az átutazókért

KOLOZSVÁR, május 4. Az utóbbi napokban magyar hadifoglyokat szállitó vasuti szerelvények haladtak át Kolozsváron. A foglyok a Magyar Nepi Szövetség kolozsvári állomási kirendeltsége utján üzenik hozzátartozóiknak, hogy élnek és egészségesek. Lapunk alább közli a hadifoglyok, valamint hozzátartozóik nevét:

Nagy Ferenc üzen Nagy Ferencnének Kispestre, Petőfi-utca 46, Hacselek Ernő Hacselek Ernőnének Kispestre, Rákóczi-ut 121, dr Gaorieli Géza dr. Kolozsinak Kolozsvárra, Pénzügyigazgatóság, Gulyás Kálmán honvéd Gulyás Kálmánnének Kunszentmártonra Bethlen-utca 115, Lakó Sándor Lakó Sándornénak Marossárpatakra, utolsó posta Sáromberke, Lövetei Pityus Balogh Györgynek, nagybátyjának és Iénkének Kolozsvárra, Magyar-utca 23, Pali Kovács Jánosnénak Bihar vármegye Hosszupályira, OTI-telep 77, Zakar Dezső özvegy Zaka Ferencnenek az Udvarhely megyei Kányádra, Dvorzsák Ferenc Dvorzsák Ferencnek a Borsod megyei Sajószentpéterre az üveggyárba, ifju Lőrinczy András Lőrinczy Andrásnak Székelykereszturra, Simó-utcába, ifju Főző József honvéd Főző Józsefnek Nagykanizsa, Király Pál-utca 3 alá. Csiki Vencel szakaszvezető Csiki Dénesnek Gyergyócsomafalvára, Szászfalu 1133, Zsilák U. János honvéd Zsilák J nosnak Békéscsabára, Jókai-utca 4, Balázs András Horváth Boriskának Kolozsvárra, Káldi György-utca 11, Spányik Ferenc Spányik Ferencnek Budapestre, Hársfa-utca 3—5 alá, Rozgonyi László okleveles tanitó karpaszományos Rozgonyi Lászlónénak ?, Béla Bakó Károlynak vagy Csiszér Józsefnek Csiksomlyóra, Székely Márton Székely Jánosnak Apanagyfaluba, Szolnok-Doboka vármegyébe, Lederer Ferenc Patzaner Dezsőnek Szeged, Kölcsey-utca 9 alá. Kovács József Kovács Józsefnek Dunaremete, utolsó posta Püski, Jancsi Harmer Jánosnak Kőszeg, Várköz 28 alá, Matyiku János Matyiku Jánosnénak Kakasszentmártonra Szatmár vármegye, utolsó posta Udvari, ifju Tóth Mihály Tóth Mihálynénak Békéscsaba, Bessenyei-utca 6, Végh Ferenc Végh Ferencnének a Szilágy megyei Zoványiba, P. Miklós özvegy Váczy Janosnénak Budapestre, VII. kerület, Damjanich-u ca 30 alá. A foglyok névsorának közlését holnapi számunkban folytatjuk.

Felkérjük budapesti laptársainkat a magyarországi illetőségü foglyok névsorának a hozzátartozók megnyugtatását szolgáló közlésére.

Az alábbiak jelenleg Debrecenben tartózkodnak és a hazatérők csoportjába tartoznak:

Márkus Ödön (szüle'ési éve 1920, anyja neve Szász Irma), Szilbereis András (19 9, Győrfi Mária), Szilbereis Jenő (922, Győrfi Mária), Péter Domokos (921, Simon Ilona), Alparán Péter (1921, Marján Zsuzsánna), Szabó Imre (1921, Keszeg Zsuzsánna), dr. Pongrác Endre (1919, Novák Anna), Sántha Béla (1900, lakóhelye Segesvár), Fehér András (1914, lakóhelye Nagyborosnyó), Györgypál László (1920, anyja neve Szikedi Róza), Knapp Miklós (1915, Feldmann Mária), Toma István (1912, Nagyajtai Gyárfás Vilma), Kiss András (Gaál Anna).

Repülőmodell-kiállitást rendeznek a vitorlázó repülők. A kolozsvári vitorlázó repülők rendezeseben a középiskolák modellezői a református kollégium épületében — bejárat a Petőfi-utca 33 alatt — egy hélig tartó repülőmodell-kiállitást tartanak. A kiállitás vasárnap és hétfőn 8—12 és 3—5 óráig, mig a többi napokon délután fél 3—5 óráig lesz nyitva. Ha szép idő lesz, a kollégium udvarán minden délután 3—4 óráig modellrepülést is rendeznek. A kiállitás jövedelmét a modellezőkörök felsegélyezésére fordítják.

(*) ***Füszerszakosztály tagjait*** felkérjük, folyó hó 9-én, szerdán dél után 4 órakor nagyfontosságu gyülésünkön pontosan jelenjenek meg iparkamarai helyiségünkben. Kereskedők Egyesülete. 714

A Román Nemzeti Bank közleménye. A pengő beváltásával kapcsolatban a Román Nemzeti Bank ismételten tájékoztatja a közönséget, hogy magánszemélyek részére 400.000 magáncégek részére 1 millió lej és állalatok, üzemek és intézmények részére 5 millió lej értékig válthatnak be pengőt. A fenti ö szegeket tulhaladó összegekre a Nemzeti Bank hitelt nyit a betétesek nevére és utó agoban számolja el a pénzügyminiszter későbbi utasitása szerint.

(*) ***Vállalatvezetői kirendelés.*** Az elsőfoku iparhatóság 10.386—1945 szám alatt Bartalis István Kolozsvár, Apaffy-utca 6 szám alatti lakost és Mális Erzsébet Kolozsvár, Munkás-utca 104 szám alatti lakost, Bartalis Árpád Kolozsvár, Munkás-utca 104 szám alatti füszer és csemege üzletéhez vállalatvezetőül kirendelte. 7 61

A Pszichológiai Társaság legközelebbi ülését ma, szombaton délután 5 órakor tartja meg a Pedagógiai Intézetben (Jókai-utca 11., I. emelet). Előadást tart Weissberger Lajosné.

Felhivás az irókhoz. Kérjük az irosz vetség alakuló gyülésére meghivott irókat hogy május 6 án, vasárnap délután 5 órakor a szövetség klubhelyiségében (Szabadság-tér 5 II. emelet) megjelenni sziveskedjenek. Szervezőbizottság

(*) ***Nyilatkozat.*** Hortobágyi (Hillebrand) Árpád desi lakos, ezuton kerek bocsánatot azoktól az ifjaktól, akiket b thleni levente-parancsnokságom ideje alatt megsértettem. Beismerem, h gy félrevezettek és szolgáltam a fasiszta rendszernek ifjuságellenes politikáját. Tettemet megbántam és kérem a demokratikus ifjuságot, adja meg a lehetőséget a rehabilitásra. 7177

Benedek Marcell szombaton, 5-én tartja nagy erdeklődéssel várt előadását a Diákház zenetermében, dél után 5 órai kezdettel. A jövő irodalmának, a tömegek irodalmának várható kialakulásáról és annak formái ról fog beszélni Benedek professzor, ki a világirodalom legalaposabb ismerője az egész magyar nyelvterületen. Jegyeket célszerü előre megváltani a Józsa Béla Athenaeum könyvesboltjában, vagy az üzemek kulturmegbizottainál.

Lepecsételik a falusi malmok szitáit. Bukarestből jelentik: A közellátási minisztérium legujabb rendelete megtiltja a falusi malmoknak, hogy a jövőben a buza és rozs őrletből korpát válassz nak ki. A rendelet szerint a buzát és a rozsot ugy kell őrölniök a falusi malmoknak, hogy az őrletben benne maradjon a korpa, valamint a buza és rozs között lévő más magvak őrlete. A malmok szitáit az illetékes hatóságok le fogják pecsételni. A rendeletre a közellátás zavartalan biztositása céljából volt szükség.

Táncmulatságot rendez a Dermata Haladó Ifjuság. A Dermata Haladó Ifjuság május hó 6-án és 7-én müsoros táncos délutánt rendez 3 órától este 9-ig a Szabadság-tér 22 alatti termében, melyre mindenkit szivesen lát a rendezőség.

(*) ***Házasság.*** Kun István és Szabó Lujza vasárnap, május 6-án délután 6 órakor tartják esküvőjüket a Mócok-uti ref. templomban. 7121

Az iparfelügyelőség felhivása. A kolozsvári iparfelügyelőség felhivja az ipari vállalatokat, hogy negyedévi jelentésüket — ha még nem tették meg — haladéktalanul terjesszék be. A jelentés elmulasztása törvényszabta büntetéssel jár.

Több községet visszacsatoltak Udvarhely megyéhez. Székelyudvarhelyről jelentik: A Nagyküküllő megyéhez csatolt Derzs, Szenterzsébet Uiszékely, Felek, Alsóboldogfalva, Muzsna, Szederjes, Petek, Ujlak, Magyarzsákod, Szecsel községeket visszacsatolták Udvarhely megyéhez Háromszék megyéből Magyarhermány, Kisbacon, Bibarcfalva, Marostorda vármegyéből az egész 19 községből álló erdőszentgyörgyi járás került vissza Udvarhely megyéhez Daroc község pedig Nagyküküllő megyéhez megy át.

(*) ***Felkérjük*** mindazokat, kik Butyka János kolozsvári Pacsirta-utc 9 szám alatti földmüvesről valami tudnak, értesitsék családját fenti cim alatt. Lakásáról hétfőn reggel 8 órakor távozott el. Utoljára 1 órakor látták a kardosfalvi országuton. 7154

A kereskedők pengő ellenében is ki kell szolgálják a közönséget. A kolozsvári rendőrfőkapitányság 5964 sz alatt az alábbiakat hozza a közönség tudomására: A közönség köréből panaszok érkeztek, hogy kereskedők, iparosok, stb. megtagadják az áru kiszolgáltatását pengő ellenében. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy tettenérés esetén egész árukészletüket hatóságilag fogjuk kiárusitani.

(*) ***Köszönetnyilvánitás.*** Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak és jóismerősöknek, akik szeretett férjem és édesapánk temetésén részvétükkel fájdalmunkon enyhiteni igyekeztek. Külön mondunk köszönetet a Tudományegyetem Pasteur-intézetének a szép koszoruért. Özv. Zseyki Peterné és gyermekei.

(*) ***Halálozás.*** Szathmáry Béláné született Kiss Gizella elhunyt. Temetése május 5-én délután 3 órakor lesz a temető kápolnájából. 7150

Anyák-napi ünnepély a Farkas-utcai templomban. A belvárosi Református Leányszövetség folyó év május hó 6-án, vasárnap délután 5 órakor a Farkas-utcai templomban anyáknapi ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje: 1. Ének. 2. Bibliaolvasás. 3. Éneknégyes. 4. Szaval Kovács Erzsébet. 5. Orgonán játszik Kárpáthy Emil orgonamüvész. 6. Előadást tart: Csutak Csaba lelkész. 7. Szaval Hidy József. 8. Az anyákat köszönti Fejérdi Róza. 9. Záróének. Áldás.

(*) ***Halálozás.*** Özv. Pásztor Jánosné kéményseprő mesterné elhunyt. Temetése május 5-én délután 4 órakor lesz a temetői kápolnából. 7132

(*) ***Az őszerszakosztály tagjait*** felkérjük, hogy május 8-án, kedden délután 4 órakor nagyfontosságu gyülésünkön pontosan jelenjenek meg iparkamarai helyiségünkben. Kereskedők Egyesülete. 7141

A Faipari Munkások Szakszervezete május 5-én, szombat este 8 órától reggelig tartó

BÁLT

rendez a saját helyiségében, Karolina-tér 4. Vendégeket szivesen látunk.

Rendezőség

Önállóan dolgozó férfifehérnemü varrónő felvétetik. Király-utca 41.

Digitized by Central University Library Cluj

Megtartották első gyülésüket az egészségügyi szakszervezet nőtagjai

KOLOZSVÁR, május 4. Az egészségügyi szakszervezetben április 24-én tartották meg az egészségügyi szervezeteknél dolgozó nők első gyülését. Az értekezleten mintegy 120 nő vett részt, orvosnők, ápolónők, kisegitőszemélyzet, gyógyszerésznők, konyhai személyzet és laboránsok.

Fischerné Kahana Mária, a Szakszervezeti Tanács női bizottságának vezetője üdvözölte a megjelenteket és ismertette a nők szervezkedésének jelentőségét. Kifejtette, hogy a nők hátrányos helyzete szervezetlenségüknek tudható be. A nők egységesen kivánják egyenlő munkáért az egyenlő bért, a politikai jogok egyenlőségét, továbbá, hogy nyiljon meg minden szakma a nők részére is, az anya- és gyermekvédelem rendezését és végül az üzemekben, kerületekben napközi otthonok felállitását. A szülőasszonyok rendes ellátását sikerült elintézni, igy most minden szülőasszony teljes fizetésén felül 1000 pengő fizetési segélyt is kap.

Ezután megválasztották a nőbizottságot. Tagjai: Kelemen Erzsébet, Tamás Gáspárné, Dezső Lászlóné, Lukács Teréz, Somlyai Mária, özv. Csöpsz Miklósné, Györgybiró Sarolta, Ilok Ilona és Kun M. Erzsébet.

Solomon Sabin, a szakszervezet elnöke a munkaidő szabályozásának fontosságáról, a tulóra és az éjszakai szolgálat külön dijazásáról. 3—5 évi szolgálattal biró műtősnőnek és ápolónőnek szakmunkásokként való elismeréséről beszélt.

Fischerné végül méltatta a faluval felvett kapcsolatok fontosságát és kibővitésének szükségességét, mert ez is egyik utja a felszabadulásnak.

Elhatározták, hogy kéthetenként, minden második kedden délután 5 órakor gyülést tartanak. A gyülés látogatása kötelező. Legközelebbi gyülés május 8-án lesz.

Négyszeres gyilkosságot követett el egy ejtőernyős hadnagy

BUKAREST, május 4. A bukaresti hadbiróság ügyészsége befejezte a vizsgálatot Stroe Teodor ejtőernyős hadnagy és Baldur Ioan szakaszvezető gyilkossági ügyében.

Stroe Teodor hadnagy a bukaresti bárvilág ismert egyénisége volt. Januárban pénzszerzési célból Baldur Ioan szakaszvezetővel szövetkezett. Együttesen meggyilkolták M. Păläceanu autószin tulajdonost, a dusgazdag Economu-házaspárt és végül a gyilkosokat szállitó bérautós mit sem sejtő vezetőjét.

A bünösök most a bukaresti hadbiróság előtt felelnek tetteikért.

Feloszlatják a magyar csendőrséget

BUDAPEST, május 4. A demokratikus magyar nemzeti kormány minisztertanácsa Erdei Ferenc belügyminiszter előterjesztésére elfogadta a csendőrség feloszlatásáról szóló rendelettervezetet. A tervezet megindokolja, hogy miért kellett a reakció legerősebb eszközét megszüntetni. A magyar demokratikus mozgalmak ellen elkövetett büneiért a csendőrség minden tagja felelős. Minden volt csendőrt szolgálatából elbocsájtanak, sem neki, sem hozzátartozóinak nyugdijra igényük nem lehet. Különleges igazolóbizottság fogja igazolni azokat a csendőröket, akik ezt kérik. Csak az a csendőr igazolható, aki személyesen és hatékonyan részt vett a németellenes ellenállási mozgalomban, vagy ténylegesen segitséget nyujtott a demokratikus szervezkedésekben.

Magyar kulturmunkára jó megjelenésü hölgyeket alkalmazunk magas jutalékkal. Jelentkezni a Világosság kiadóhivatalában szombaton és vasárnap 9 és 10 óra között. Brassai-utca 7.

Itéletet hirdettek a rablógyilkos „Maniu-voluntárok" bünperében

Tizenegy vádlottat életfogytiglani kényszermunkára itélt a brassói hadbiróság

BRASSÓ, május 4. A hirhedt „Maniu-voluntárok" hetek óta tartó bünperében a brassói hadbiróság Ghica ezredes-hadbiró elnöklésével az alábbi itéleteket hozta:

In contumatiam életfogytiglani kényszermunkára itélték: Otea'u Gavrilt, a „voluntárok" parancsnokát, gyilkosságra való felbujtás, rablás és tiltott fegyverviselés miatt, Ghezasanu Alexandrut rablás rt, tiltott fegyver- és egyenruhaviselés miatt, Pop Ioant gyilkosságért, rablásért s tiltott fegyver- és egyenruha viselés miatt, Marcu Coriolant, Oprean Octaviant, Bututa Victort és Puiu Ioant hasonló bünök elkövetése miatt, valamint mindegyiküket 5000—5000 lej birósági költségek megtérítésére kötelezték.

A tárgyaláson jelen lévő vádlottak közül Lazar Ioant gyilkosságért életfogytiglani fegyházra s tiltott fegyverviselésért háromévi szigoritott fegyházra. Hasonló büntetést kaptak Santa Mihail, Romocea Vasile és Stana Traian (aki Szárazajtán bárddal fejezte le áldozatait.)

Netoteanu Ioant tiltott egyenruhaviselésért 5 évi kényszermunkára, Muresanu Liviut rablásért négyhónapi fogházra és 10.000 lej pénzbüntetésre, Floruta Teodort rejtegetésért egyévi fogházra és 10.000 lej pénzbüntetésre, tiltott egyenruhaviselésért 5 évi kényszermunkára, Tifrea Nicolaet pedig orgazdaságért kéthónapi fogházra és a többi vádlottal együtt még külön 5000 lej birósági költség megfizetésére itélte a hadbiróság.

Surdu Vasile vádlottat felmentették. Golumbovici bünügyében a biróság ujabb tárgyalási napot tüzött ki ujabb tanuk kihallgatására.

A hadbiróság elnöke a Bandila Ioan vezetése alatt állott ugynevezett „Maros-zászlóalj" bünügyét tartalmazó iratokat az ügyészségnek küldötte meg, hogy helyezze vád alá a rablásokat elkövető gárdista-tagokat.

A területmegszállások kérdése a sanfranciskói konferencia előtt

LONDON, május 4. (Rádió.) San-Franciskóban tegnap bejelentették, hogy egy uj, nagyobb bizottság alakul a közgyülés ügyeinek irányitására. A Szovjetunió, Anglia, az Egyesült Államok és Kina kiküldöttei javasolták, hogy gyüjtsék össze a dunbarton-oaksi konferencia javaslatait módositó inditványokat. Ezideig 120 inditvány érkezett. A biztonsági tanácsban ugyanis a teljes igazságosság elvét akarják érvényre juttatni s ennek alapján majd — változó körülmények között — szükség esetén magának a biztonsági szervezetnek a gépezetét is megváltoztatják.

A stratégiailag fontos területek megszállásának a módozatait ma kezdték tárgyalni. A tanácskozásban Franciaország is résztvesz az értekezletet egybehivó négy nagyhatalom mellett.

Tizenhárom kötetben foglalták össze a nácik franciaországi rémtetteit

LONDON, május 4. (Rádió). Franciaországban az illetékes bizottságok összegyüjtötték a német megszállás alatt elkövetett atrocitások történetét. Az adatgyüjtemény 13 kötetet tölt meg. A tényeken alapuló, megcáfolhatatlan adatokból kitünik, hogy a németek szörnyü terrorral igyekeztek fékentartani a lakosságot. Több mint 150.000 francia esett áldozatául a német terrornak. Puszta gyanu alapján az emberek százait mészárolták le. Szemtanuk irásbeli vallomásai és fényképek tanuskodnak a hitleri fajgyülölettől megszállt SS-pribékek és Gestapo-bérencek háborus büneiről. Napvilágra kerültek a villanyvezetékes kinzókamrák, a petróleumos fürdők és a vallató-eszközök száz és száz más vállfajai. A normandiai áttörés után a német hóhérok már nem is törődtek azzal, hogy az atrocitások titokban maradjanak, sőt nyiltan folytatták terrorhadjáratukat.

München érseke szintén nyilatkozott brit tudósitók előtt a nácismus módszereinek szörnyüségeiről. Hangoztatta, hogy a nácik igyekeztek folyton kezükben tartani a német ifjuságot és mélyreható károkat okoztak a német ifjuság lelkében.

— Az ifjuság ujjánevelése most a legsürgősebb feladat —, mondotta az érsek. Olyan tanitókra van szükségünk, akiket nem fertőzött meg a hitlerizmus romboló szelleme.

A Hazatérők Otthona adományokat nyugtáz

KOLOZSVÁR, május 4. A Magyar Népi Szövetség létesitette Hazatérők Otthona javára beérkezett ujabb adományok azt bizonyitják, hogy Kolozsvár és a környékbeli falvak lakossága megértette a Magyar Népi Szövetség felhivását a hazatérők megsegitésére.

Április 11-től április 20-ig a következő természetbeni és pénzadományok érkeztek be.

Élelmiszert és más természetbeni adományokat adtak: a Magyar Népi Szövetség bonchidai tagozata, Farkas Sándor, Egyed és Terján cég, Nagy Károlyné, Fodor Patoky Józsefné, Jánosi Sándor, Erdélyi Gazdák Allatértékesitő Szövetkezete, Székely Alkalmazottak női csoportja, Barabás Sándor és Pernes András.

Pénzt adtak: Egeresi Villamosművek munkásai 521, Alexi Lajosné 20, Magyar Népi Szövetség sztánai tagozata 121, A. E. 50, Nagy Miklós 100, Borcsa Jenőné 100, Weinrich Rezső 50, Takarékpénztár és Hitelbank alkalmazottai 705, Deák Józsefné 20, Kolibri-üzem munkásai 170, Lindacukorkagyár 112, Magyar Népi Szövetség kajántói tagozata 70, Magyar Népi Szövetség bonchidai női tagozata 169, Viczei Egyházközség 115, Magyar Népi Szövetség fodorházai tagozata 70, Tóth János kereskedő 100, Tóth Ferenc 100, Fajschmid János 50, Strazalkovszki Ödönné 100, Marek Gusztávné 100, N. N. 200, Irénke és Pistuka 200, özv. Sticker Györgyné 20, Egyed István 100, Mária nővér 100, Zsongó Lászlóné és három társa 100, Erdély szerkesztősége 500, Egyetemi alkalmazottak szakszervezete 500, Egyetemi központi alkalmazottak gyüjtése 291.30, Világosság szerkesztősége gyüjtése 430, Hunyadi Lajosné 50, Rohonyi Vilmos 100, Rácz Gyuláné 5, Lászlóczky Gyula 100, Bereczki Ilona 50, Takács Testvérek sportáruháza 2000, a 47/a. és 42. sz. gyüjtőiveken befolyt 390, a 61-es gyüjtőiven 333, a 62-es gyüjtőiven 98, az 54. és 54/a. számu gyüjtőiven 600 pengő és 500 lei, Forgács Anna gyüjtése 234 pengő

A Hazatérők Otthonából származó jelentések szerint az idáig sikeresen folytatott megsegitési akció még csak kezdetnek számitható. A győzedelmesen előnyomuló Vörös Hadsereg nyomában a székely megyékből elhurcolt lakosok tizezrei szabadultak fel, akik most utban vannak hazafelé. Erdély magyarsága még csak ezután kell kitegyen magáért. A háboru ártatlan áldozatai továbbra is számitanak a testvéri megsegitésre. A Magyar Népi Szövetség az eddig szerzett tapasztalatok alapján meg van győződve, hogy az itthon lévők minden áldozattal hazasegitik testvéreiket szülőföldjükre.

SPORTÉLET

Vasárnap Marosvásárhelyen játszik a KMSE

KOLOZSVÁR, május 4. A KMSE labdarugó csapata vasárnap a székely fővárosban Marosvásárhely válogatottjával mérkőzik. Hétfőn a Mures SC lesz az ellenfele. Az együttes Marosvásárhelyről Bukarestbe utazik, ahol május 10-én Temesvár vagy Nagyvárad válogatottjával játszik, majd a következő vasárnap, május 13-án Bukarest válogatott csapatával méri össze erejét és tudását.

Kolozsvár vasárnapi sportmüsora

VASÁRNAP, a román husvét első napján a Victoria csapata a medgyesi CARES (bőrgyári) csapattal barátságos labdarugó mérkőzést viv délután 4 órai kezdettel a városi sporttelepen. Hétfőn, husvét másodnapján a Dermata SC lesz a medgyesi csapat ellenfele. A CARES együttesében öt volt U (Universitatea) játékos szerepel és a Victoria is jelentősen megerősitve áll ki, ugyhogy a sorra kerülő körmérkőzések igen jó és izgalmas sportot hoznak.

A Haggibbor hirei

Értesitjük vezetőségi és választmányi tagjainkat, hogy május 9-én, szerdán este fél nyolc órakor az Unió-utca 6. I. (Concordia-club helyiségében) összvezetőségi gyülést tartunk.

A TORNASZAKOSZTÁLY értesiti tagjait, hogy minden hétfőn, szerdán és pénteken 6 órakor az Unitárius kollégium tornatermében tornatanár vezetésével edzés lesz.

A SAKKSZAKOSZTÁLY és TENISZSZAKOSZTÁLY megkezdte működését.

Tagfelvétel az egyesület irodájában, Szabadság-tér 27 alatt. A titkárság.

Színészek—MÁGISz

A kolozsvári városi szinház müvészei a zöld gyepen is tapsot óhajtanának aratni, résztvéve ilymódon a sportélet „alakitásában" is. A szinházi együttes ezért barátságos mérkőzést vett müsorra, mely ma, 5-én délután fél 4 órai kezdettel zajlik le a városi sporttelepen, a legszebb diszletek között. A müvész-trupp ellenfele a MAGISz, amelynek fiataljai hajlandók a babértermelést is fellenditeni. A két csapat a következő összeállitásban játszik: Színészek: Baczoni—Székács, Hollósi—Sugár, Kallós, Szanati—Angi, Király, Horváth J., Borovszky O., Papp J. Határjelzők: Bokor Ilona és Stefanidesz I.i. MAGISz: Ollyán—Derzsi dr., Hollay dr.—Szijgyártó, Joikits (Mayer), Kovács—Keresztes dr., Barcza, Imreh dr., Deheleanu S., Wiesel. Reméljük, hogy telt „lelátó" lesz.

Sporteredmények

Haggibbor—Szamosujvár válogatott 2:0 (0:0). Góllövő: Csiki (2).

Arsenalul—Dermata 3:2 (2:2).

Dermata „csikók"—Szilágysomlyó válogatott 9:1 (4:1). Góllövők: Geczó (3), Szabó (3), Binder (2), Bakos.

Rádió alkatrészeket magas áron veszek

Kölcsönzés-utca 2. Savoy kávéház mellett.

Rádió-szaküzlet.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

BELYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyeget bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 5645

PERZSASZŐNYEGEKET, brilliánsokat, ezüst evőeszközt, fehérneműket, ágyneműket, sezlon- és asztalteritőket magas áron vesz Rottenberg, Timár-utca 10. 6773

FIGYELEM! Régiségeket, ezüstöt, aranyat, szőnyegeket, butorokat, márkás porcellánt Wallerstein régiségüzlet vásárol Postakert-utca 16. 6850

UJ ÓCSKÁS RUHAÜZLET. Veszek és eladok mindennemü ruhanemüt, tavaszi kabátot, bundákat, női ruhákat és kosztümöket, fehérnemüt, ágynemüt és lábbelit a legmagasabb áron fizetve. Weisz, Malom-u. 10. 6910

„TERNO" vásárol mindenféle használt ruhákat, butorokat, szőnyeget, porszivógépet, mérlegeket és mindennemü ócskaságokat. Postakert-u. 3, üzlethelyiség. 6989

UJ ócskás ruhaüzlet, veszek és eladok mindenféle őszi-tavaszi kabátokat, ballonokat és más értékes tárgyakat. Vele, Széchenyi-tér 31. 6800

VESZEK ócskaruhát, fehérneműt, cipőt, Szabadság-tér 12, Rácz. 6974

HASZNÁLT ruhát, cipőt, fehérneműt veszek, eladok. Balázs, Unió-utca 12. 7029

KIFŐZDÉBE való nagy, 2 lehres főzőkemence eladó. Szabadság-tér 22. I. emelet. 7056

KISBÖGÖT megvételre keresek. Hunyadi-tér 11, 4. ajtó. 7044

FIGYELEM! Veszek és eladok mindenféle használt ruhákat, fehérneműket, gyermekruhákat, használt zománcozott és vasedényeket a legmagasabb áron és jutányosan eladok. Fülöp Marton (Duplex), Hunyadi-tér 11, kapu alatt. 7034

HÁLÓ, kredenc eladó. Ugrai-u. 20. 7035

Jól fog mulatni!

Az élelmezők bálján

A „REDOUTBAN" Unió-utca 21

Szombaton este 8 órától reggeig

KERÉKPÁR gumikat olcsón és gyorsan vulkanizálok és rendelésre labdákat is készitek. Uj mühely. Malom-utca 12. 7073

ELADÓ: ping-pong asztal, könyvszekrény, butorszövet. Unió-utca 18, I. emelet. 7080

NŐI vágott hajat veszünk minden szinben. Fodor-szalon. 7065

A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG által jóváhagyott uj eladási jegyek, számla és üzleti könyvek, forgalmi adó, stb. nyomtatványok kaphatók: „Atlas" papirkereskedés, Szabadság-tér 22. Az uj pénzügyi rendelkezések alkalmazására vonatkozólag felvilágositással szolgálunk. 7081

Jégszekrény eladó

Cim a kiadóhivatalban.

PERZSASZŐNYEG, keleti Sultan eladó. Szentegyház-utca 1. II. 5. 7096

ELADÓ egy keményfa háló és több különböző butorok. Érdeklődni lehet Radák-utca 4, 1 ajtó. 7119

FIGYELEM! Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz Hilf Kálmán órás és ékszerész. Kolozsvár, Mátyás-utca 2. szám. 9114

FÉLHÁLÓ eladó. Krizbai-u. 42—44. 7093

ANGORA nyulak ketrecestől és egy jókarban lévő kerékpár eladó. Földész-utca 7. 7091

ELADÓ több pár 36-os, 37-es női cipő, főzőkemence, teniszütő. Bod Péter-utca 37. 7158

ELADÓ egy sötétkék mély gyermekkocsi, uj gyermekágy és járóka. Horváth, Szamos-u. 10. 7160

KERÉKPÁR, majdnem uj, prima gumikkal sürgősen eladó. Pata-u. 48. 7157

ELADÓ 20 kg-os mérleg márvány plattal és egy hushordó kocsi. Cim a kiadóban. 7155

KAYSER varrógép jóállapotban eladó. Unió-utca 10, II. lépcsőház, II. em. Érdeklődni 2—4-ig. Gr

GYERMEKÁGY, konyhaasztal és előszobaszekrény eladó. Malinovszki-tér 14. Gr

EGY modern mély fehérkocsi eladó. Csánky Dezső-u. 8. 7130

KÜLÖNBÖZŐ butorok eladók. Érdeklődni Petőfi-u. 9, hátul az udvarban, d. u. 2—4-ig lehet. 7133

ANGORAFONAL eladó. Szondi-u. 28. 7134

ELADÓ egyszerübb hálószoba berendezés és 70 centiméter női szövet. Szondi-utca 28. 7134

KEMENYFA ruhásszekrény eladó. Petőfi-u. 2, asztalosmühely. 7148

ELADÓ Imre király-ut 31. számu telek kis házzal. Érdeklődni Körösi Csoma-u. 31. 7151

VESZEK nagy, jobbkaru gépet bőrvarráshoz, több kis jobbkaru gépet és sima erős susztergépeket. Dózsa Gy.-utca 38. 7147

ELADÓ egy vastengelyes szekér. Méhes-u. 51 alatt. 7152

EVŐESZKÖZT, alpakkát, ezüstöt családnak keresek. Borbáth, Malinovszki-tér 13, földszint. 7170

JÓKARBAN lévő gyermek mélykocsi eladó. Kismester-u. 11 alatt. 7124

ELADÓ 1 drb. nagyteljesitményü szivattyu 6½ HP motorral. Ugyanott villanyszerelést és javitást vállal Kun Lajos, Mátyás király-utca 1. 7121

FÉRFIKERÉKPÁRT becserélnék női kerékpárra. Szabadság-tér 15. Buttinger. 7127

URÁNIA mozgó

SZTALINGRÁD

Hatalmas szovjet film, a győzedelmes honvédelmi háboru első állomása.

MUNKÁSMATINÉK leszállitott 4 P-ős helyárakkal

Vasárnap és hétfőn d. e. 10 és 12 órai kezdettel.

Matinéjegyek elővétele: Népvédelmi Egyesület helyiségében. Szabadság-tér 10.

ELADÓ egy tiszta uj angolgyapju trikószövet sötét öltöny 7000 pengőért. Cim a kiadóban. 7122

MINDENFÉLE autóalkatrészt veszek. Budai Nagy Antal 15, I. em. 7123

KERESEK megvételre 2 darab 16x550-es külső gumit. Budai Nagy Antal-u. 15. I. em. 7123

KERESEK jóállapotban lévő irógépeket. Budai Nagy Antal-u. 15, I. em. 7123

ELADÓ bécsi zongora és Conzoltükör. Árpád-ut 9, ajtó 15. 7179

ELADÓ pihe dunyha, párnák, ágyteritő, 6 drb. afrik matrác, férfi felöltő. Veress, Szász Domokos-u. 2. 7176

CIPÉSZMÜHELY berendezéssel együtt bérbeadó. Értekezni Donáth-ut 40. Gitár eladó. 7178

ELADÓ ajtók és ablakok, Dohány-u. 2—4. szám. 7140

VESZEK mindenféle használt üvegeket. Cim: Horváth József, Nyárfasor 33. (Pintér-malom mellett.) 7139

EGY jókarban lévő fürdőkád eladó. Trefort-utca 21. 7180

Alkalmazást kaphat

MAGYAR kulturmunkára intelligens, jómegjelenésü hölgyeket alkalmazunk, magas jutalékkal. Jelentkezni a „Világosság" kiadóhivatalában szombaton és vasárnap 9 és 10 óra között. Brassai-utca 7. Gr

PERFEKTÜL dolgozó aranymüvessegédet alkalmazok magas fizetéssel. Cim: Schwartz Eugen, Timisoara, Str. Lonovic No. 3. 7057

SZOPTATÓS dada, bejáró dada helyet keresek. Gidófalvi-utca 21. Pata-utca végén. 7101

CSISZOLÁS és nikkelezésben jártas lányokat felveszek. Szent István-ut 73, csillárüzem. 7115

KIS üzemhez mérlegképes könyvelőnőt keresünk román—magyar nyelvtudással. Cim a kiadóban. 7182

ASZTALOSTANULÓNAK egy ügyes fiut felveszek. Horváth, Szamos-utca 10. 7160

VARRÓLEÁNYT, kézileányt felveszek, esetleg ellátással. Ugyanott recamiert megvételre keresek. Deák Ferenc-utca, Unió tisztitó. 7144

KERESEK gazdálkodásban jártas fiatalembert, aki kimenne Hidalmás községbe. 7148

KIFUTÓFIU felvétetik. Mózes Dezső, Dózsa György-u. 28, kedden 8-kor. 7138

CIPÉSZSEGÉDET, aki ért a parafamunkához, felveszek. Tordai-ut 33. 7131

POLITUROZÓNŐT keresek. Alkony-utca 48. 7113

FŐZNI tudó bejárónőt azonnal felveszek. Jeneiné bodega, Széchenyi-tér 33. 7166

FIATAL, ügyes házvezetőnőt azonnal felveszek. Cim: Széchenyi-tér 40. Kalapház. 7163

KERESEK egy magános izr. nőt háztartásban gyermektelen házaspárhoz. Moldován, Hosszu-utca 5—7. 7169

ÜGYES házvezetőnőt keresek 3 tagu családhoz. Érdeklődni Egyetem-utca 1. III. emelet, ajtó 5. 7172

Ingatlan - lakás

SÜRGŐSEN keresek tágas raktárhelyiséget áru és autogarage céljára. Ugyanott egy kisebb lakószobát. Cim a kiadóban 307 szám alatt. 7069

BUTOROZOTT szobát esetleg ellátással is keres nyugdijas idősebb ur. Cimeket „Állandó" jeligére kiadóba kérek. Gr

VASUT közelében lévő 3 szoba, konyhás kertes házamat bérbeadnám rendbehozás fejében. Cim a kiadóban. 7076

BŐRDISZMÜVESSEGÉDET, tüzőnőt és tanulót felveszek. Magdás, Deák Ferenc-u. 32. 7183

TÜZŐNŐT, bőrdiszmüvet munkást és tanulót felveszek. Magdás, Deák Ferenc-utca 32. 7183

ELCSERÉLNÉM 2 szoba, konyha, fürdőszobás lakásomat 1 szoba, konyha komforttal. Cimet a kiadóba „Vágóhid" jeligére. 6927

HÁZAT, birtokát, üzemét eladni-venni, vagy kiadni akarja? Jelentse be biztos sikerrel jár Istók ingatlanforgalmi irodában. Deák Ferenc-u. 11. 7135

ELŐNYÖSEBBEN kiadja butorozott szobáját, vagy bármilyen üres helyiségét, ha bejelenti az „Express" irodába. Dózsa György-utca 6. 7137

Az Akadémiai kollégium termében

Vasárnap 1945 május 6-án, husvét elsőnapján matiné délután fél 3-kor, este fél 6-kor

nagy bukaresti vendégjáték

Jordanescu-Bruno és Veve Cigalia fellépésével. Zira Mihály ismert igazgató vezetése alatt.

Előadásra kerül

A SEVILLA PENZIÓ ERÉNYE

Zenés vigjáték 2 felvonásban. Saját zenekar.

Jegyelővétel Deák Ferenc-utca 12 szám alatt, a gör. kat. katedrális melletti ujságbódéban.

KIADÓ szoba, előszoba, konyha, speiz Töhötöm-u. 6, Rákóczi-negyed. 7129

KIS üzem részére világos helyiséget keresek. Lehet szuterin is. Cim: Mikes-u. 1, Fekete, 1—3-ig. 7159

KERESEK 2 szoba összkomfortos lakást a belvárosban. „Rendes" lakó jeligére. 7174

KIADÓ szép nagy parkettes szoba üresen magános nőnek vagy urnak. Érdeklődni Unió-u. 1., kalapüzlet. 7184

KERESEK megvételre 2 vagy 3 szoba komfortos, kertes lakást villanegyedben. Cim a kiadóban. 7181

Különfélék

FIGYELEM! A Perdéli-féle hölgyfodrász üzletet átvettem Rákóczi-ut 67 szám alatt. Szives pártfogást kér Takács József. 7064

PÉNZESTÁRSAT keresek nagyobb bodega nyitásához. Üzlet, ipar van. Cim a kiadóhivatalban. 7094

DÁNIEL KÁROLY névre szóló jogtudományi leckekönyv elveszett. Semmisnek tekintendő. 7053

KERESEK utitársat Kecskemétre. Törökné, Malom-u. 24. 7052

BABA-, bokor- és FUTÓRÓZSÁK beszerezhetők: Magyar-utca 71, Turós. 7075

KŐMÜVESMUNKÁT, javitást, betonozást elvállalok. Cimeket „Olcsó" jeligére a kiadóhivatalba leadni. 7172

HIVATALOS okmányok forditását, másolását, kérések, költségvetések, árajánlatok, számlák leirását szakszerüen késziti Istók János másoló forditó irodája. Deák Ferenc-u. 11. 7135

ELVESZETT pénztárca Winkler István névre szóló iratokkal és pénzzel. A megtaláló, a pénzt megtarthatja, csak az iratokat adja le Szent István-ut 20 alatt. 7136

MAGYAR BERTALAN kőmüvesmesterről, aki hirt hozott és Töhötöm utcában kereste, nagyon kérem keresse fel Töhötöm-u. 10. Balla asztalost, vagy Unió-u. 22. litográfiában 9—14 óra között vagy Méhes-u. 69. alatt szüleit. 7141

KÉREM azt az illetőt, aki Csiki Károlyról a Cukorgyár-utca 147. alá hirt hozott, keressen fel Pacsirta-utca 13. alatt. 7142

ELVESZETT pénztárca Fülöp János névre szóló iratokkal, kérem a megtalálót a pénz megtartása mellett az iratokat adja le Közp. Egyetem kapusához. 7163

GYERMEKKOCSI javitását és készitését vállalom. Horea-ut 8, hátul az emeleten. 7167

BUDAPESTRE utazom hétfőn, levélmegbizást válasszal olcsón vállalok. Kazinczy-u. 11. Tisztviselőtelep. 7099

BÁNHEGYI vasuti altiszt tudassa hollétét Nagy Jánossal, Nagyvárad, Timárutca 11. F

ELVESZETT vasárnap egy feketekeretes szemüveg. Dr. Simon, Szentegyház-utca 26. 7128

ELVESZETT Gewürcz Nándor névre szóló, a Zsidó Demokrata Népközösségtől 1450 számu fényképes igazolvány. Érvénytelennek nyilvánitom. 7164

FELKÉREM Simon László mérnök és Simon Pál ügyvéd ingóinak megőrzőit, valamint azokat, akik nevezettek, továbbá Simon Aladár orvos és az én dolgaim hollétéről tudnak, tájékoztatni sziveskedjenek. Dr. Simon Miklós ügyvéd, Szentegyház-utca 26. 7128

ELVESZETT egy fekete női ernyő 2-án a városháza udvarán. Kérem a becsületes megtalálót, adja be a Segesvári céghez, ahol jutalomban részesül. 7125

FÉRFIKALAP elcserélődött Magántisztviselők bálján. Elcserélőt kérjük, sajátja ellenében a Szakszervezet helyiségébe leadni. 7126

KÉREM azt a hölgyet, aki szerdán délután férjemről, Czédula Józsefről, Rózsa-utca 7. alá hirt hozott, fáradjon el mégegyszer, Kismester-utca felőli ablakon kopogtasson vagy tudassa cimét. 7186

FELKÉREM azokat az egyéneket, akik nővérem, Éliász Róbertnétől, Átjáró-utca 5. szám, ahol lakott és tőlé bármilyen holmit megőrzés végett átvettek, kérem azonnal jelentkezni. Galamb-utca 22. Génáth Aladárné. 7187

FRANCIAORSZÁGBA és Belgiumba utazva leveleket és diszkrét ügyek elintézését vállalja komoly, idősebb francia állampolgár. Érdeklődni a kiadóhivatalban. 7028

KI TUD RÓLUK?

TÜREI JÓZSEFRŐL, aki a 25-ös tábori kórháznál szolgált. Januárban Pesten volt. Tábori posta száma A. 234 volt. Értesitést kér felesége, Pata-utca 158 cimre.

IDŐSEBB ZSIGMOND LAJOSRÓL, akit október 12-én Délerdély felé vittek, valamint IFJABB ZSIGMOND LAJOSRÓL, aki a 14. erődnél gépkocsivezető volt. Szeptemberben még Munkácson volt. M. 170 tábori postaszámmal. Értesitést kérnek hozzátartozóik, Helszinki-utca 28 cimre délután 5 órától

BIHARI BÉLÁRÓL, kinek tábori postaszáma M. 746 volt. Utoljára Vásárosnaményból adott életjelt magáról. Értesitést kér édesapja, Helszinki-utca 33 cimre.

DÓSA ZSIGMOND honvédről, kinek tábori postaszáma K. 366 volt, valamint BABOS LAJOSRÓL, aki Győrben a Kazinczy-utca 3 alatt lakott. Értesitést kérnek hozzátartozóik, Zsigmond király-utca 43 cimre.

TULLIK LÁSZLÓ szakaszvezetőről, aki a 23 hv. tábori szakasznál szolgált Marosvásárhelyen. Maroshévizen volt nyári kihelyezés n. Tábori postaszáma L. 552 volt. Januárban a foksányi fogolytáborban volt. Értesitést kér felesége, Méhes-utca 140 cimre.

VASVÁRI PÁL karpaszományos őrvezetőről, aki a csikszeredai XI. hiradós zászlóaljnál szolgált. Utoljára november 26-án Balassagyarmaton volt. Értesitést kérnek szülei, Széchenyi-tér 9 cimre.

Szerkeszti: BALOGH EDGÁR

»AMEDAN«

CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Unió-utca 10 etaj. Telef. 307

TRANSPORTURI ZILNICE — NAPONKÉNTI UTAS ÉS

de pasageri şi mărfuri cu Turisme şi Auto-Camioane — áruszállitás személy- és teherautóinkon

CLUJ — SIBIU — BUCUREŞTI — KOLOZSVÁR - Nagyszeben - BUKAREST

BUCUREŞTI - BRĂILA - GALAŢI — BUKAREST — BRAILA — GALATI

Deasemenea expediţii prin CFR — Árúszállitás vasuton

Rapiditate - Siguranţa - Confort — Gyorsaság - Biztonság - Kényelem

Preţuri moderate — Mérsékelt árak

Centrala: Központ: BUCUREŞTI Str. ARGEŞ 15. Telefon 1.33.89—2.39.23

Sucursale: GALAŢI, Str. Domneasca 41. Tel. 21.06

Fiókok: BRĂILA, Str. Cojocari 12.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet, Kolozsvár. —Felelős vezető: Kiss Márton igazgató.